

LASTEN JA NUORTEN TRAUMASEULONTA

CATS-2 / 7–17-vuotiaat — Huoltajan arvio

Lapsen/nuoren nimi: _____ HETU: _____
Huoltaja: _____ Päivämäärä: _____

Monille ihmisille tapahtuu stressaavia tai pelottavia asioita. Alla on lueteltu stressaavia ja pelottavia asioita, joita joskus tapahtuu. Merkitse KYLLÄ, jos lapselle on tietojesi mukaan tapahtunut kyseinen asia, ja EI, jos lapselle ei ole tapahtunut sitä.

	Kyllä	Ei
1. Tulipalo tai vakava luonnonkatastrofi, kuten tulva tai tuhoisa myrsky.	☐	☐
2. Vakava onnettomuus tai loukkaantuminen, kuten auto- tai polkupyöräonnettomuus, koiran purema tai urheiluvamma.	☐	☐
3. Lasta on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti perheessäni.	☐	☐
4. Lasta on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti koulussa tai muualla kodin ulkopuolella.	☐	☐
5. Lapsen kimppuun on käyty, minua on puukotettu tai hänet on ryöstetty uhkailemalla.	☐	☐
6. Lapsi on nähnyt, kun perheenjäsentä on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti.	☐	☐
7. Lapsi on nähnyt, kun jotakuta on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti koulussa tai muualla kodin ulkopuolella.	☐	☐
8. Lapselle on tehty seksuaalisia tekoja tai hänet on pantu tekemään niitä jollekulle toiselle tilanteessa, jossa hän ei ole kyennyt sanomaan "ei" tai jossa häntä on pakotettu tai painostettu.	☐	☐
9. Lasta on pyydetty tai painostettu tekemään jotain seksuaalista Internetissä tai sosiaalisessa mediassa, kuten ottamaan tai lähettämään kuvia.	☐	☐
10. Lasta on kiusattu kasvokkain. Hänelle on sanottu hyvin ilkeitä asioita, jotka pelottavat häntä.	☐	☐
11. Lasta on kiusattu netissä. Hänelle on sanottu hyvin ilkeitä asioita, jotka pelottavat häntä.	☐	☐
12. Lapselle läheinen ihminen on kuollut äkillisesti tai väkivaltaisesti.	☐	☐
13. Lapselle on tehty stressaava tai pelottava lääketieteellinen toimenpide.	☐	☐
14. Lapsi on ollut sota-alueella.	☐	☐
15. Lapsi on kokenut jotain muuta stressaavaa tai pelottavaa. <u>Kuvaile:</u>	☐	☐

Mikä/mitkä tapahtumista vaivaa/vaivaavat lasta tällä hetkellä eniten?

Käännä sivua ja vastaa seuraaviin kysymyksiin **kaikista niistä pelottavista tai stressaavista asioista, joita lapselle on tapahtunut.**



Miten usein lapsella on ollut seuraavia ajatuksia, tunteita tai ongelmia viimeisen neljän viikon aikana?
Valitse 0, 1, 2 tai 3. 0 = Ei koskaan / 1 = Joskus / 2 = Usein / 3 = Lähes koko ajan

	0	1	2	3
1. Lapsen mieleen nousee järkyttäviä ajatuksia tai muistoja tapahtuneesta, tai lapsi käy tapahtunutta läpi leikeissään.	☐	☐	☐	☐
2. Lapsella on tapahtumaan liittyviä painajaisia.	☐	☐	☐	☐
3. Lapsi käyttäytyy, leikkii tai tuntee ikään kuin se, mitä tapahtui, tapahtuisi juuri nyt.	☐	☐	☐	☐
4. Lapsi on hyvin järkyttynyt, kun häntä muistutetaan tapahtuneesta.	☐	☐	☐	☐
5. Lapsella on voimakkaita fyysisiä reaktioita (esim. hikoilua, sydämentykytystä tai vatsavaivoja), kun häntä muistutetaan tapahtuneesta.	☐	☐	☐	☐
6. Lapsi yrittää olla ajattelematta tapahtunutta tai tuntematta mitään siihen liittyen.	☐	☐	☐	☐
7. Lapsi välttelee kaikkea, mikä muistuttaa tapahtuneesta (ihmisiä, paikkoja, asioita, tilanteita, puhetta).	☐	☐	☐	☐
8. Lapsi ei pysty muistamaan merkittävää osaa siitä, mitä tapahtui.	☐	☐	☐	☐
9. Lapsella on kielteisiä ajatuksia, esimerkiksi:				
a. Elämäni ei tule olemaan hyvää.	☐	☐	☐	☐
b. En voi luottaa ihmisiin.	☐	☐	☐	☐
c. Maailma on vaarallinen paikka.	☐	☐	☐	☐
d. En ole tarpeeksi hyvä.	☐	☐	☐	☐
10. Tapahtunutta koskevat syytökset				
a. Lapsi syyttää tapahtuneesta itseään.	☐	☐	☐	☐
b. Lapsi syyttää tapahtuneesta muita, vaikka se ei ollut heidän syytään.	☐	☐	☐	☐
11. Lapsella on ahdistavia tunteita (pelkoa, vihaa, syyllisyyttä, häpeää) suuren osan ajasta.	☐	☐	☐	☐
12. Lapsi ei halua tehdä asioita, joita hänellä oli ennen tapana tehdä. Hän on menettänyt kiinnostuksensa asioihin, joista hän ennen nautti.	☐	☐	☐	☐
13. Lapsi ei tunne läheisyyttä muita ihmisiä kohtaan.	☐	☐	☐	☐
14. Lapsi ilmaisee tai tuntee aiempaa vähemmän onnellisia tunteita.	☐	☐	☐	☐
15. Voimakkaiden tunteiden hallinta				
a. Lapsen on vaikea rauhoittua, kun hän on poissa tolaltaan.	☐	☐	☐	☐
b. Lapsi on kärtyyisä tai hänellä on kiukunpuuskia, jotka hän suuntaa muihin.	☐	☐	☐	☐
16. Lapsella esiintyy riskikäyttäytymistä tai käytöstä, joka voi olla vahingollista. Hän tekee vaarallisia asioita.	☐	☐	☐	☐
17. Lapsi on ylivalpas tai varuillaan.	☐	☐	☐	☐
18. Lapsi on hermostunut tai säikähtää helposti.	☐	☐	☐	☐
19. Lapsella on keskittymisvaikeuksia.	☐	☐	☐	☐
20. Lapsella on nukahtamis- tai nukkumisvaikeuksia.	☐	☐	☐	☐

Ovatko edellä merkitsemäsi ongelmat vaikuttaneet haitallisesti seuraaviin asioihin? KYLLÄ tai EI:

	KYLLÄ	EI		KYLLÄ	EI
1. Kanssakäyminen muiden kanssa	☐	☐	4. Perheenjäsenten väliset suhteet	☐	☐
2. Harrastukset/ hauskanpito	☐	☐	5. Yleinen onnellisuus	☐	☐
3. Koulu tai työ	☐	☐			



DIMENSIONAALINEN PISTEYTYS

Lapsen/nuoren nimi: _____ Arvioinnin päivämäärä: _____

Huoltaja: _____ Indeksitrauma: _____

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (DSM-5 PTSD)

Kohtien 1–20 yhteenlasketut pisteet. Laske mukaan vain yksi pistemäärä kohdista 9, 10 ja 15.

Valitse korkein. DSM-5 PTSD pisteiden summa = _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 15	Pisteet 15–20	Pisteet ≥ 21*	Pisteet ≥ 25*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Validaatiotutkimus: Sachser et al., 2022.

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (ICD-11 PTSD)

Yhteenlasketut pisteet kohdista 2, 3, 6, 7, 17, 18.

ICD-11 PTSD pisteiden summa= _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 5	Pisteet 5–6	Pisteet 7–8*	Pisteet ≥ 9*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Validaatiotutkimus: Sachser et al., 2022.

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (ICD-11 CPTSD)

Yhteenlasketut pisteet kohdista 2, 3, 6, 7, 9b, 9d, 10a, 13, 14, 15a, 17, 18.

ICD-11 CPTSD pisteiden summa = _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 9*	Pisteet 10–12	Pisteet 13–15*	Pisteet ≥ 16*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Käytettävä laadullisena kliinisenä arviona oireista. Ei määriteltyjä raja-arvoja.



KATEGORINEN PISTEYTYS

Lapsen/nuoren nimi: _____ Arvioinnin päivämäärä: _____

Huoltaja: _____ Indeksitrauma: _____

DSM-5 PTSD				
DSM-5-kriteerit:	Oireiden lkm (Laske mukaan vain ne, joissa on valittu 2 tai 3)	Vaadittavien oireiden lkm	Täyttyvätkö DSM- 5-kriteerit?	
Trauman uudelleenkokeminen Kohdat 1–5		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Välttely Kohdat 6, 7		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen mieliala / Negatiiviset kognitiot Kohdat 8–14 (korkein kohdista 9, 10 ja 15)		2+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ylivireys Kohdat 15–20		2+	☐ Kyllä	☐ Ei
Toimintakyvyn heikkeneminen Kyllä/ei -kysymykset 1–5		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
DSM-5 PTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

ICD-11 PTSD ja CPTSD				
ICD-11-kriteerit:	Oireiden lkm (Laske mukaan vain ne, joissa on valittu 2 tai 3)	Vaadittavien oireiden lkm	Täyttyvätkö ICD- 11-kriteerit?	
Trauman uudelleenkokeminen Kohdat 1, 2, 3		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Välttely Kohdat 6, 7		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen mieliala / Negatiiviset kognitiot Kohdat 8–14 (korkein kohdista 9, 10 ja 15)		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ylivireys Kohdat 15–20		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
ICD-11 PTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

CPTSD-kriteerit (vain, jos ICD-11 PTSD-kriteerit täyttyvät)

Tunnesäätely Kohdat 14, 15a		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen minäkäsitys Kohdat 9d, 10a		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ihmissuhteiden häiriintyminen Kohdat 9b		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
ICD-11 CPTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

*CATS-2 on tarkoitettu kliiniseen/laadulliseen oireiden kartoittamiseen itsearvioinnin perusteella. Sillä voi olla rooli hoidon suunnittelussa, mutta se ei ole diagnostinen instrumentti.